

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 1 ====

Šolski esej (najmanj 600 besed)

Torek, 7. maj 2024 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese naliveo pero ali kemični svinčnik.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej in konceptna lista so na perforiranih listih, ki jih kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pola in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Esaj naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 1 prazno.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

L

Konceptni list

L

Konceptni list

Priloga k izpitni poli 1 (M241-103-1-1)**Slavko Grum: Dogodek v mestu Gogi** (odlomek)

Slavko Grum: Dogodek v mestu Gogi. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022. 39–43.

KLIKOT piše ljubezensko pismo; izgovarja besede naglas, posluša, kako zvenijo:

»Gospodična Hana!«

Ne:

»Hana!«

Ne, nič, prav ničesar.

»Preko ceste biva v mansardi človek, ki vas ljubi.« *Ko začne pisati, vzide čez prospekt v vidnem gibanju groteskno velik mesec ter obvisi ob njegovem oknu kot ogromna laterna. – Prečrta, kar je napisal, prične znova.*

»Tu sedim. Sedim v neki sobi med omarami, ogledali, stenskimi slikami, ob oknu visi tema in vas ljubim. –

Vse polno sob je v našem mestu. Povsod so stene, mize, omare, med njimi so ljudje, polagajo roke na predmete in imajo razmere. Jaz imam vas. In flavto imam. *Ne recitira mirno kot nastavek za pismo, temveč mimično doživlja stavke in jih doživljene zajema z roko v pismo: Je tiho – prisluhne – vzraste – se razživi itd. Šele ko vse izgovori, nemo piše na papir, kar je prej pogruntal.* Ne veste človeka, ki vas ima rad, ne veste njegove eksistence in najbrž ne boste nikdar zvedeli zanj. Slično nas obdaja mnogo življenja, ki ne vemo zanj: v noči počiva v mizi les in nismo čuli, mrak se tipa z razcefranimi rokami nakvišku. Vse različno se zgodi krog nas. Če je človek mnogo sam, postane zelo tankoslušen in ve ceniti vsak šum. Toda vas ne zanimajo te stvari, v vaših ušesih je še hrup velikega mesta. Izključ kolporterja, je, lajanje avtomobilov. Ne boste se zanimali za omare in šume po mansardah. –

Objokane princeze, sklonjene glave zamišljenih princev – – Privid je edini paradiž, iz katerega ne moremo biti pregnani.« *Skrbno zloži list, zalepi kuverto ter položi v šatuljo na levi.*

Po ulici prideta oče Kvirin in birič Kaps. Kvirin debelušen, zaripel močic, pod pazduho nosi fagot. Birič nezaslišano dolg in mršav, se z rokami tiplje ob strehah. Igra trombo. Nikdar se ne smeje, filozof.

KVIRIN *prha od smeha; hoče povedati šalo, pa od smeha ne more:* Prosim te – prosim – ali ni to krivica – baš jaz – baš jaz moram plačevati vedno globe radi kaljenja nočnega miru – ker sem muzikaličen! *Se uduši v smehu.*

Kaps prenaša njegove šale s stoičnim mirom in mrtvaško resnobo.

KVIRIN: No, danes se mi ni bati, ko je z mano gosposka.

*Dospeta do pod Klikotovega okna.*KVIRIN *nastavi roke ob usta:* Mijav – – mijav – –

Gotovo nas zopet osrečuje s kakim nesmrtnim spisom. Klikot, Klikot, prizanesi nam, saj bomo v bodoče vedno prijazni s teboj!

KLIKOT *se obesí skozi okno, s preplašenim, tihim glasom:* Št, št, za Kriščevo voljo! Mojster, rotim vas! – Trenutek, samo trenutek!

Prestavi naglo to in ono reč, izgine s flavto iz sobe. Prijatelja spodaj – Kvirin se norčuje: »Št, št!«, previdno izstopa – se podasta do bližnjega kandelabra in sedeta na podstavek.

OBRNITE LIST.

V hišah takoj živahen učinek: Hana, že nališpana za ples, se smehljuje približa oknu, vendar tako, da je s ceste ni moči videti; čez čas prihiti v sobo tudi Tereza, isto tako praznje preoblečena in vsa svetla v obraz. H grbavcu pride takoj gospa Prestopil, z rokami, umazanimi od mešanja kruha. Tudi sestri Tarbula in Afra ne vzdržita v posteljah, vtakneta radovedni nosova skozi vrata balkona. Po oknih še mnogo drugih glav – morebiti samo narisanih na papir, z debelimi očmi. Ne zganeta se samo Gapit v kleti in mirna žena nad njim.

Muzika onemi. Birič Kaps se odhrka – po vsem videzu namerja govoranco. Klikot se sestraši, ni prisodil biriču take neokusnosti, grabi ga za roke in šepetaje obupno roti, naj bo tiho.

HANA ko godba preneha, v otroški radosti: Kdo neki so veseli godci?

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

ZAKAJ JE BIVANJE ZA ZAPRTIMI VRATI IN V SKLADIŠČU PEKLENSKO?

GARCIN: Se *smeje*. To je torej pekel. Nikoli si ne bi bil mislil ... Se spominjata: žveplo, grmada, raženj ... kakšna neslanost! Tudi brez ražnja gre. Pekel so drugi.

(J.-P. Sartre: *Zaprta vrata*)

VERA: Podpisale smo za eno leto nonstop, samo nedelje frej. Dobimo zraven stanovanje, tuše in prehrano.

MARIA: Hudičeva pogodba.

VERA: Ta fina se spet pritožuje. Če ti kaj ni všeč, veš, kje so vrata. Koliko jih čaka zunaj, da pridejo na tvoje mesto.

(T. Mislej: *Naše skladišče*)

Predstavite dogajalni prostor v dramah *Zaprta vrata* in *Naše skladišče* ter pojasnite, zakaj ga osebe doživljajo kot »peklenkega«. Primerjajte odnose med osebami v prvi drami z odnosi med osebami v drugi drami. Presodite, v kolikšni meri lahko osebe obeh dram uresničijo besede »*Če ti kaj ni všeč, veš, kje so vrata*«. Pojasnite, kateri problemi, izpostavljeni v dramah, ustvarjajo tudi »pekel« našega časa. Ali menite, da za sodobnega človeka obstaja izhod iz njega?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 600 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Slavko Grum: *Dogodek v mestu Gogi* (odlomek)

Slavko Grum: *Dogodek v mestu Gogi*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022. 39–43.

Na podlagi didaskalij povzemite dogajanje v odlomku. Predstavite vzdušje v prvem in drugem delu odlomka ter predstavitev utemeljite z jezikovnimi in s slogovnimi sredstvi. Označite Klikota na podlagi odlomka. Ali je Klikot med branjem v vas vzbudil sočutje? Svoj odziv utemeljite. Presodite, ali se v nadaljevanju drame Klikot kot dramska oseba razvije.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 600 besed.

Prazna stran

NASLOV IZBRANEGA ESEJA

[illegible]

[illegible]

L

[illegible]

[illegible]

L

This image shows a single page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or printed text on the page.

[illegible]

[illegible]